

23 ביולי 2014

שימושים צבאיים במתקנים רפואיים ובאמבולנסים ע"י חמאס ושאר ארגוני הטרור הפועלים ברצועת עזה

בית החולים אלשפאא', שבו עושה חמאס שימושים צבאיים (אתר משרד הבריאות של הרשות הפלסטינית)

שימושים צבאיים בבית החולים אלשפאא' ובאמבולנסים במבצע "צוק איתן"

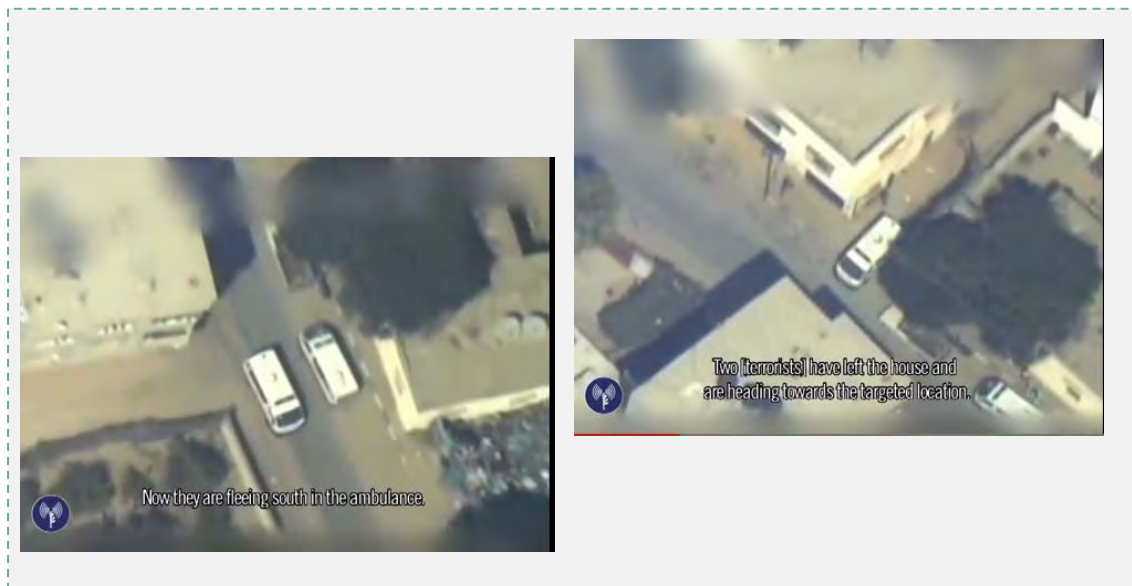
1. חמאס ושאר ארגוני הטרור מרבים לעשות שימושים צבאיים מגוונים בבתי חולים ומוסדות רפואיים. זאת מתוך ידיעה, שצה"ל נמנע מלתקוף מתקנים רפואיים והדבר מעניק מעין חסינות לתשתיות הצבאיות הנמצאות בהן. מאותה סיבה עושים ארגוני הטרור שימושים צבאיים באמבולנסים לשם העברת פעילים מבצעיים ואמצעי לחימה ממקום למקום. תופעה זאת שבה ונשנתה במבצע "צוק איתן".

2. במאמר בווישינגטון פוסט (15 ביולי 2014) כותב William Booth מעזה: "At the Shifa Hospital in Gaza City, crowds gathered to throw shoes and eggs at the Palestinian Authority's health minister, who represents the crumbling 'unity government' in the West Bank city of Ramallah. The minister was turned away before he reached the hospital, **which has become a de facto headquarters for Hamas leaders, who can be seen in the hallways and offices.**" (הערה: ההדגשות נעשו ע"י מרכז המידע למודיעין ולטרור). בנוסף לכך Nick Casey, כתב ה-Wall Street Journal צייץ בטוויטר, כי חמאס משתמשת בבית החולים שיפא כמקום מבטחים ("safe place") להפגש עם התקשורת.

3. בית החולים אלשפאא', שבמערב העיר עזה, הינו הגדול והחשוב מבין בתי החולים ברצועה. בבית חולים זה עשתה חמאס שימושים צבאיים מגוונים גם במבצע "עופרת יצוקה". בין השאר שהו בבית

החולים במהלך מבצע "עופרת יצוקה" בכירים בזרוע הצבאית של חמאס, שהפכו חלק מהאגפים לשטחים סגורים (ראו בהמשך).

4. בנוסף לכך, על פי דובר צה"ל, זיהה כוח צה"ל במהלך פעילותו ברצועה שני מחבלים פלסטינים עושים שימוש באמבולנס כדי לנוע ברצועת עזה (דובר צה"ל, 22 ביולי 2014). המחבלים נראו עולים על האמבולנס ומשתמשים בו כרכב הסעה, נראה גם נהג האמבולנס לבוש חלוק לבן. צה"ל לא תקף את האמבולנס מחשש שמצויים בו אזרחים. האירוע פורסם ע"י דובר צה"ל בסרטון ביוטיוב (הרצ"ב).

שימוש מחבלים באמבולנס (דובר צה"ל, 22 ביולי 2014)
לצפייה בסרטון
<https://www.youtube.com/watch?v=7O114V9PdmM>

5. השימוש באמבולנסים למטרות צבאיות, כפי שנחשפו במבצע "צוק איתן", הינו תופעה המוכרת לנו היטב מהעבר. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ובתקופה שלפניו התגלו מקרים רבים בהם עשתה חמאס שימושים צבאיים באמבולנסים (ראו להלן).

שימושים צבאיים בבית החולים אלשפא' במבצע "עופרת יצוקה"

6. השימוש הצבאי, שעשתה חמאס בבית החולים אלשפא' במבצע "צוק איתן" אינו הראשון מסוגו. חמאס עשתה שימושים צבאיים מגוונים בבית החולים אלשפא' גם במבצע "עופרת יצוקה". עדויות רבות הצביעו על כך בזמנו וביניהן מידע מודיעיני ותחקיר שביצע צה"ל. להלן כמה דוגמאות¹:

א. בכירים בזרוע הצבאית של חמאס שהו בבית החולים בעת מבצע "עופרת יצוקה". הם הפכו חלק מהאגפים לשטחים סגורים, שאובטחו בידי חמושים וביצעו ביקורת קפדנית על כל הנוכחים בבית החולים. בין בכירי חמאס, שמצאו מחסה בבית החולים אלשפא', נמנו מחמוד

¹ פרוט השימושים הצבאיים בבית החולים אלשפא', ובמתקנים רפואיים נוספים, ניתן למצוא במסמך מרכז המידע למודיעין ולטרור מה-14 במרץ 2010: "התנהלות חמאס ואופיו של איום הטרור מרצועת עזה בחינת תכני דו"ח גולדסטון לעומת הממצאים העובדתיים" (להלן: אופיו של איום הטרור מרצועת עזה)

אלזהאר וסעיד ציאם. גם **אסמאעיל הניה**, ראש ממשל חמאס, קבע את מפקדתו במחלקת הכוויות בבית החולים (על פי גרסא אחרת מתחת לקומת היולדות).

ב. פעיל חמאס שנפל לידי צה"ל מסר בחקירתו, כי **פעילים בכירים של חמאס השתלטו במהלך המבצע על בונקר גדול הממוקם מתחת לבית החולים אלשפאא'** וכי הם מסתתרים שם.

ג. פעילי טרור התמקמו בקרבת בית החולים אלשפאא' וירו משם פצצות מרגמה.

ד. מתחם ההדרכות והכשרת העובדים בבית החולים, הצמוד לחדר הלידה החדש, **שימש כמקום מגורים של פעילי חמאס.**

ה. חמאס העבירה אמצעי לחימה למבנים הסמוכים לבית החולים אלשפאא'.

ו. **מתחת למסגד, שבקרבת בית החולים, נחפרה מנהרה, אשר שימשה כנתיב הימלטות ישיר מהמסגד לבית החולים.** פתח המנהרה וחדר נסתר מוקמו מתחת לקומת היולדות.

ז. אדם שנחשד בשיתוף פעולה עם ישראל הוצא להורג בבית החולים.

7. להלן **פרסומים** אודות שימושים צבאיים בבית החולים אלשפאא', **שמקורם בפתח וברשות הפלסטינית:**

א. **גורמים בפתח** מסרו, כי חמאס הכינה את קומת הקרקע של מחלקת ההקרנות בבית החולים אלשפאא' בעזה כדי להשתמש בה כבית כלא וכמתקן חקירה. זאת, לאחר שבית הכלא במחנה הפליטים אלשאטי שבמערב העיר עזה, נהרס לחלוטין ע"י חיל האוויר. במסגרת שינוי היעוד של מחלקת ההקרנה, הועברו המכשירים והציוד לקומה הראשונה או לאולם הקבלה של בית החולים (אלעהד, אתר המזוהה עם פתח, 21 בינואר, 2009).

ב. **משרד הבריאות בממשלת סלאם פיאצ'** פרסם הודעה רשמית בה מואשמים מנגנוני הביטחון של חמאס בכך שבמהלך מבצע "עופרת יצוקה" ולאחריו, הוסבו מרכזים רפואיים לבתי כלא ומתקני חקירה. בהודעה מובעת פליאת העם הפלסטיני והעולם כולו, על כך שלאחר פעולת צה"ל השתלטו מנגנוני הביטחון של חמאס על **בית החולים אלשפאא'** ובפרט על המחלקות לטיפול בסרטן והמבנה החדש שנועד לקבלת קהל ע"י רופאים מומחים. לדברי ההודעה הסבת המתקנים הרפואיים למתקני חקירה נעשתה תוך הרחקת אנשי הצוות הרפואי, שנענו לקריאת משרד הבריאות בממשלת פיאצ', וחזרו לעבודתם נוכח פעולות צה"ל ברצועה (סוכנות מען, 7 בפברואר, 2009).

ג. בכתבה בעיתון האיטלקי **קוריירה דלה סרה**, 22 בינואר 2008, הובאה עדותו של תושב הרצועה לפיה חמאס מיקמה במרתף בית החולים אלשפאא' חדר חקירות לאסירי פתח. עדות זאת נמסרה ע"י Magah al-Rachman ששמע זאת מפעילי החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין.

8. דוגמאות לשימושים צבאיים בבתי חולים נוספים ברצועת עזה במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ראו נספח.

שימושים צבאיים באמבולנסים במבצע עופרת יצוקה ובתקופה שלפניו²

9. השימוש באמבולנסים למטרות צבאיות, כפי שנחשף במבצע "צוק איתן", אינה תופעה חריגה. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ובתקופה שלפניו עשתה חמאס שימושים צבאיים בכלי רכב נושאי סימני זיהוי רפואיים באופן קבוע ושיטתי.

10. טקטיקת הלחימה של חמאס גורסת שימוש באמבולנסים ובכלי רכב של ארגונים בינלאומיים לשם ניווד פעילי הזרוע הצבאית בין זירות הלחימה השונות ולשם העברת רקטות ואמצעי לחימה אחרים. השימוש באמבולנסים ובכלי רכב של ארגונים בינלאומיים בעת הלחימה נועד לעקוף את הבדיקות ולנצל את חופש התנועה, שצה"ל מעניק לכלי רכב אלה. זהו דפוס לחימה של חמאס המוכר מהתקופה שקדמה למבצע "עופרת יצוקה", ממהלך המבצע וממבצע "צוק איתן".

תחקיר צה"ל ועדות קצין צה"ל

11. תחקיר שבוצע ע"י צה"ל (אל"מ א., 6 באפריל 2009) העלה, כי חמאס עשתה שימוש צבאי באמבולנסים השייכים בחלקם למנגנון ההגנה האזרחית הפועל מטעם מערך ביטחון הפנים של חמאס. בנוסף חמאס "הזמינה" כלי רכב, שסומנו כאמבולנסים. עיקר השימוש, שנעשה באמבולנסים על פי התחקיר:

א. העברת פעילי שטח ובכירים ממקום למקום.

ב. חילוץ פעילים.

ג. ביצוע סיורים.

12. דוגמאות נוספות שעלו בתחקיר צה"ל (המבוססות גם על מידע מודיעיני):

א. פעילי חמאס עשו שימוש באמבולנסים על מנת להעביר בהם רקטות. מספר פעמים נצפו פעילי חמאס פורקים רקטות מאמבולנסים לשם ירי.

ב. חמאס שלחה אמבולנסים לאתרים שונים על מנת לאסוף פעילים וכדי לחלץ פעילים מאתרים, לרבות ע"י התחזות פעילי חמאס לפצועים.

13. במסגרת תחקיר צה"ל העיד קצין צה"ל בכיר בדרגת תא"ל כי במהלך מבצע "עופרת יצוקה", אותרו לפחות שלושה מקרים בהם זוהו בוודאות אמבולנסים ובהם ישבו פעילי חמאס חמושים לצד צוותי ההצלה.

² הדוגמאות לקוחות ממסמך מרכז המידע הבוחן את אופיו של איום הטרור מרצועת עזה (14 במרץ 2010).

עדות נהג אמבולנס לכתב של עיתון אוסטרלי

14. על השימוש באמבולנסים במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ניתן ללמוד מעדות שפורסמה ב- 26 בינואר, 2009 בעיתון האוסטרלי **The Sydney Morning Herald** (שאליו התייחס דו"ח גולדסטון). בכתבה ראיון Jason Koutsoukis, שליח העיתון בעזה, את **מחמד שריתח**, נהג אמבולנס תושב הרצועה שעסק במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" בפינוי פצועים מאזורי הלחימה. נהג האמבולנס סיפר לכתב, כי במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" כמעט **בכל פעם, שהיה צורך לפנות פצועים ניתן היה לתאם זאת עם כוחות צה"ל, שדאגו שבעת הפינוי לא יבוצע ירי לעבר האמבולנסים. לדבריו, האיום הגדול יותר לשלומם של האמבולנסים היה דווקא מצד פעילי חמאס. אלה, פיתו נהגי אמבולנסים להיכנס ללב אזורי הקרבות על מנת לפנות מהם לוחמים שלהם (Who would lure the ambulances into the heart of battle to transport fighters to safety).**

15. נהג האמבולנס תיאר אירוע, שקרה בשבוע השני של מבצע "עופרת יצוקה". האמבולנס הגיע לבית בג'באליא, אליו הוזמן בדחיפות. כאשר נכנס לבית ראה שלושה פעילי חמאס תופסים מחסה בתוך הבית, שכמחציתו כבר היה הרוס. הפעילים, שהיו מפוחדים ועצבניים מאד, הורו לו להוציא אותם אל מחוץ לבית, להעלות אותם לאמבולנס ולפנות אותם מהאזור. מחמד שריתח סירב לבצע את בקשתם מכיוון, שלדבריו ידע שאם כוחות צה"ל יראו שהוא מפנה לוחמים ולא פצועים הם יהרגו אותו. אחד הפעילים ניסה לאיים עליו בנשקו אולם הוא עמד בסירובו. בסופו של דבר הם אפשרו לו לנסוע משם מבלי לפנותם.

16. מחמד שריתח הוסיף, כי במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" ניסו פעילי חמאס מספר פעמים להשתלט על אמבולנסים השייכים לבית החולים אלקדס (הממוקם בשכונת תל אלהא בעזה). עובדי בית החולים קיבלו בדרך כלל התרעות מוקדמות על כוונות אלה של חמאס והוציאו מאזור בית החולים את כל האמבולנסים על מנת ליצור מראית עין שהם לא פנויים. האמבולנסים הללו הוחזרו לבית החולים רק לאחר שפעילי חמאס הלכו לדרכם.

smh.com.au
The Sydney Morning Herald

Hamas tried to hijack ambulances during Gaza war

Jason Koutsoukis in Gaza City
 January 26, 2009

<http://www.smh.com.au/news/world/hamas-tried-to-hijack-ambulances-during-gaza-war/2009/01/25/1232818246374/html?page=fullpage#contentSwap1>

PALESTINIAN civilians living in Gaza during the three-week war with Israel have spoken of the challenge of being caught between Hamas and Israeli soldiers as the radical Islamic movement that controls the Gaza strip attempted to hijack ambulances.

עדות נהג האמבולנס שהופיעה בעיתון האוסטרלי (26 בינואר, 2009).

מידע נוסף

17. עדויות צה"ל ועדות נהג האמבולנס נתמכים ע"י מידע מודיעיני שבידי ישראל. מהתבטאות של פעילי חמאס במהלך מבצע "עופרת יצוקה" עולה, כי נעשה שימוש באמבולנסים לצורך העברת פעילים ואמצעי לחימה. במידע מודיעיני נוסף נמסר, כי פעילי עז אלדין אלקסאם מקיימים סיורים באמבולנסים ובאופנועים בשעות הלילה.

18. להלן מספר דוגמאות נוספות לשימוש באמבולנסים לפינוי פעילים צבאיים ואמצעי לחימה:

א. ב-1 ינואר 2009 הותקף מהאוויר מסגד ח'לפאא' בג'באליא. כתוצאה מהתקיפה זוהו מספר פיצוצי משנה, שהעידו על המצאות אמצעי לחימה רבים בתוך המבנה. זמן קצר לאחר התקיפה נראו מספר אמבולנסים מגיעים לאזור המסגד ומפנים מהמקום פעילים ואמצעי לחימה, שלא נפגעו בתקיפה.

ב. ב-4 ינואר 2009 הותקפה חוליית משגרי רקטות, שפעלה בצפון העיר עזה. מיד לאחר התקיפה הגיעו למקום מספר אמבולנסים ופינו את הנפגעים ואת אמצעי הלחימה שלא נפגעו.

ג. ב-6 ינואר 2009 לאחר שהתקבלה אזהרה של צה"ל, כי הוא עומד לתקוף מבנה ברצועה זוהו עשרות פעילים חמושים מפונים מהמבנה על ידי מספר אמבולנסים.

מילוט בכירי חמאס מהרצועה

19. שימוש נוסף שנעשה באמבולנסים היה מילוט בכירי חמאס אל מחוץ לרצועה. משלחת של ראשי חמאס, שיצאה במהלך ימי הלחימה, לשיחות במצרים עם ראש המודיעין הכללי המצרי עמר סלימאן עשתה שימוש באמבולנסים. שניים מחברי המשלחת, ג'מאל אבו האשמ ואימן טה, עברו מהרצועה למצרים, כשהם מסתתרים בתוך אמבולנס על מנת להבטיח עצמם מפני תקיפת צה"ל (אתר האינטרנט של הטלוויזיה המצרית מפי מקור במשטרת חמאס, 9 בינואר, 2009). עדי ראיה העידו, כי הם ראו שני בכירים נוספים שעברו בתוך אמבולנס אחר (שם).

20. אבו מאזן התייחס לסוגיה זאת בנאום שנשא באוניברסיטה הערבית האמריקאית בג'נין. בנאום תקף בחריפות את חמאס וגינה את בכירי הארגון על, שנמלטו באמצעות אמבולנסים לסיני במהלך מבצע "עופרת יצוקה" (הטלוויזיה הפלסטינית, 17 באוקטובר 2009).

דוגמא מהעבר: שימוש באמבולנסים לפינוי פעילי טרור

אמבולנס עליו סמל אונר"א מפנה פצוע ופעילי טרור מזירת לחימה (ערוץ 10, 11 במאי 2004). בכתבה שצולמה ע"י סוכנות רויטרס נראו שני אמבולנסים שהגיעו לזירה בה התנהלו חילופי אש בין צה"ל למחבלים. אל אמבולנס אונר"א עלו שני מחבלים לובשי מדים, מלויים מחבל פצוע (חמוש ולבוש מדים). חמוש נוסף לבוש בבגדים אזרחיים נראה נמלט מהמקום. בכתבה שודרה תגובתו של ראש מחלקת המבצעים של אונר"א בעזה ליונל בריסון, שטען כי הנהג והאחות שהיו באמבולנס דרשו מהחמושים לצאת. אולם אחד מהם "ייצא ואיים על הנהג שאם הוא לא ייסע מייד הישר לבית החולים הוא יהרוג אותו".

נספח

שימושים צבאיים במתקנים רפואיים במבצע "עופרת יצוקה" (מלבד השימושים הצבאיים שנעשו בבית החולים אלשפאא')

שימושים צבאיים שנעשו בבית החולים לילדים בשכונת נצר בעזה

1. בנוסף לעדויות הרבות אודות הפעילות הצבאית האינטנסיבית בבית חולים אלשפאא', הצטבר גם מידע מודיעיני רב על שימושים צבאיים שנעשו בבית החולים לילדים בשכונת נצר בעיר עזה:

א. בבית החולים מוקמה מפקדה מתחת לאגף החדש.

ב. ההנהגה הבכירה של חמאס לנה בליל ה-27 בדצמבר בבית החולים בשכונת נצר.

ג. מקורות ברצועת עזה דיווחו על שימוש בבתי חולים כמחסה לפעילים וכמקום מנוחה עבורם, כולל בית החולים לילדים בשכונת נצר בעזה.

שימושים צבאיים בבית החולים על שם השהיד כמאל עדואן

הכניסה לבית החולים על שם השהיד כמאל עדואן (אתר משרד הבריאות של הרשות הפלסטינית)

2. בית החולים על שם השהיד כמאל עדואן נמצא בצפון רצועת עזה, באזור בית לאהיא, סמוך לג'באליא. על פי מידע מודיעיני השתמשה חמאס בבית החולים כמאל עדואן כדקלמן:

א. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" הקימו פעילים מבצעיים חדר מלחמה מאולתר בבית החולים.

ב. בעת הכניסה הקרקעית של צה"ל התאספו פעילים מבצעיים בבית החולים כמאל עדואן. במהלך המבצע הם שהו בבית החולים כשהם לבושים בבגדים אזרחיים והעבירו אמצעי לחימה. פעילים מבצעיים של חמאס הסתתרו במהלך הלחימה גם בקרבת בית החולים.

ג. בית החולים היווה מוקד פעילות מרכזי של המשטרה ומנגנוני הביטחון בצפון הרצועה. כמו כן נצפו פעילים חמושים המסתובבים בשטח בית החולים.

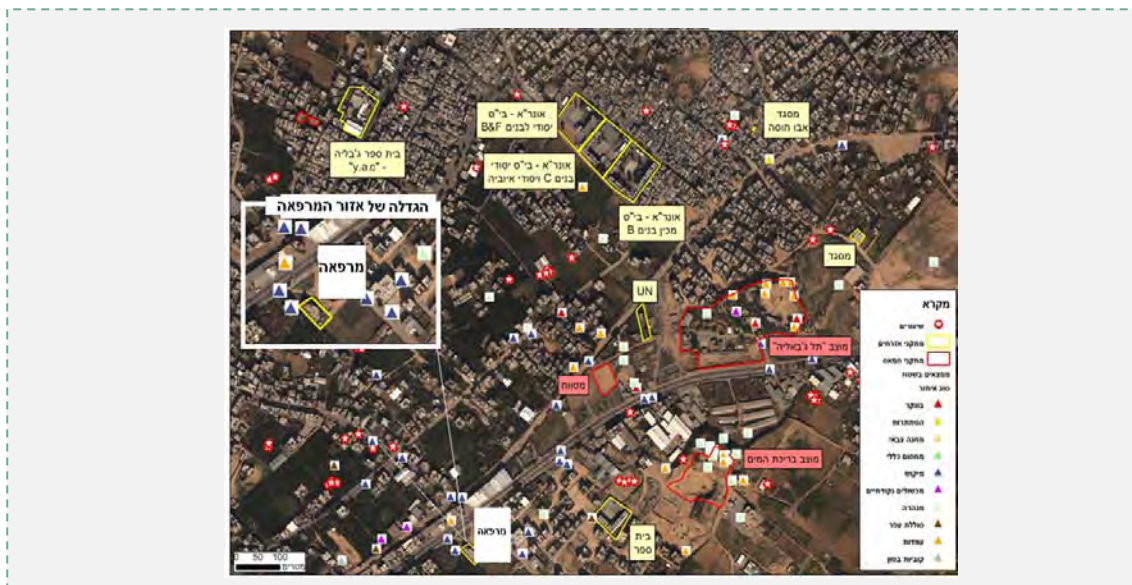
ד. פתחי חמאד, בכיר חמאס (שמונה לאחר המבצע כשר הפנים), קבע מושבו בבית החולים.

נקודת שיגור רקטות בסמוך למרכז הרפואי שהדא'

3. להלן תצלום אוויר הממחיש, כי נקודת שיגור רקטות מוקמה בסמוך למרכז הרפואי שהדא' במחנה הפליטים שאטי, שבצפון רצועת עזה.

תשתיות צבאיות בקרבת מרפאה של הצלב האדום ובתי ספר בג'באליא

אזור המרפאה בג'באליא מוקף מיקושים ובקרבתו מתקנים צבאיים

מוסדות רפואיים נוספים בהם נעשו שימושים צבאיים

מידע מודיעיני

4. להלן מידע מודיעיני המצביע על שימושים צבאיים שנעשו בבתי חולים ובמרכזים רפואיים בעת מבצע "עופרת יצוקה":

א. **במרכז הרפואי של חמאס הממוקם בנציראת** היה מחסן אמצעי לחימה. המרכז נמצא בסמוך למסגד ומול בית ספר. בשעות היום שימש המרכז לטיפול רפואי באנשים ובשעות הלילה הועברו אליו וממנו אמצעי לחימה.

ב. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" שהו פעילים צבאיים של חמאס בבית החולים **אלאקצא**.

ג. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" הסתתרו פעילי טרור **בבית החולים האירופי**.

ד. במהלך המבצע בכירים צבאיים של חמאס נפגשו **בבית החולים דאר אלסלאם**.

מידע גלוי

5. להלן מידע, שהתפרסם על שימושים צבאיים שנעשו בבתי חולים ובמרכזים רפואיים נוספים בעת מבצע "עופרת יצוקה":

א. בהודעת משרד הבריאות של ממשלת סלאם פיאצ' נאמר, כי במהלך מבצע "עופרת יצוקה" עשתה חמאס שימוש בלמעלה מ-15 חדרים בחלק העליון של **בית החולים אלנצר הישן בח'אן יונס**, קומת הקרקע בבית החולים אלנצר החדש ובית החולים למחלות נפש, שהפכו למרכזי חקירה ועינויים (סוכנות מען, 7 בפברואר, 2009).

ב. תושב פלסטיני בשם Magah al-Rachman המתגורר בסמוך **לבית החולים אלקדס** סיפר לכתב העיתון האיטלקי **קוריירה דלה סרה** כי במהלך המבצע מצאו **פעילי חמאס מקלט בבניין המנהלה בבית החולים אלקדס**. לדבריו הם השתמשו באמבולנסים ואילצו את נהגי האמבולנסים ואת האחיות לספק להם מדים וציוד על מנת שלא יהוו מטרה לצליפות של צה"ל (קוריירה דלה סרה, 22 בינואר, 2009).

ג. בעיתון **ניוזויק** מה-20 בינואר 2009 פורסמה כתבת תחקיר של רוד נורדלנד בה נמסרה עדות לפיה פעילי ה"התנגדות" ירו לעבר צה"ל **מעמדות שמוקמו מסביב לבית החולים אלקדס**. העדות ניתנה ע"י טלאל צפדי, חבר מפלגת העם (ניוזויק, "Hammas and it's discontents").

CORRIERE DELLA SERA *it*

[HTTP://WWW.CORRIERE.IT/ESTERIO9_GENNAIO_21/DENUNCIA_HAMAS_ORBIMONERI_LAC/1C8F4E80211DD-823F00144F02AAB0_PRINT.HTML](http://www.corriere.it/esterio9_GENNAIO_21/DENUNCIA_HAMAS_ORBIMONERI_LAC/1C8F4E80211DD-823F00144F02AAB0_PRINT.HTML)

DUBBI SUL NUMERO DELLE VITTIME: POTREBBERO ESSERE 600 E NON 1.300

«Così i ragazzini di Hamas ci hanno utilizzato come bersagli»

*Abitanti di Gaza accusano i militanti islamici: «Ci impedivano
di lasciare le case e da lì sparavano»*

כותרת הכתבה בה נמסרה עדות על מקלט שמצאו פעילי חמאס בבית החולים אלקדס והשימוש שעשו באמבולנסים